

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Ek/1288/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123319364
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mgr. Martina Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6123319364.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35807598, právne zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava-Karlova Ves, IČO: 42185190, proti povinnému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., vymoženie príslušenstva, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Ek/1288/2023 zo dňa 29.05.2023, takto

rozhodol:

I. Súd sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Ek/1288/2023 zo dňa 29.05.2023 z a m i e t a.

II. Oprávnený n e m á nárok na náhradu trov konania o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Ek/1288/2023 zo dňa 29.05.2023.

o d ô v o d n e n i e :

1. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie, ktorý bol doručený súdu dňa 17.05.2023, domáhal od povinného vymoženie príslušenstva na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., sp. zn. SR 11946/14 zo dňa 13.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.12.2014, vykonateľnosť dňa 22.12.2014 (ďalej len „exekučný titul“).

2. Uznesením sp. zn. 16Ek/1288/2023 zo dňa 29.05.2023, vydaným vyšším súdnym úradníkom, súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení od 01. 04. 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“) zamietol (výrok I.) a oprávnenému nárok na náhradu trov exekučného konania nepriznal (výrok II.). V uznesení vyšší súdny úradník okrem iného uviedol, že súd preskúmal oprávneným predloženú Zmluvu o úvere uzatvorenú medzi oprávneným a povinným a Rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi rovnakými zmluvnými stranami v rovnaký deň, v ktorej v čl. II - Predmet zmluvy, bode 1. a 2. bolo uvedené: „1. Všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úver č. 600401300 uzatvorenej dňa 03.12.2012 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmieniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

2. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozväzujúcu podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu“. Okresný súd dospel k záveru, že spotrebiteľská zmluva, ako aj rozhodcovská zmluva medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom sú spotrebiteľskými zmluvami podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže z predloženej spotrebiteľskej zmluvy nevyplýva, že povinný je podnikateľským subjektom a že by pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom oprávnený pri jej uzatváraní konal v rámci svojej obchodnej činnosti. Z uvedeného dôvodu možno uvedený právny vzťah považovať za spotrebiteľský vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd preto na právne vzťahy vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva a posudzoval rozhodcovskú zmluvu z hľadísk podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a síce či jej obsahom nie je taká dohoda zmluvných strán, resp. zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Exekučný súd tak skúmal či spotrebiteľské rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, ktorá môže mať formu osobitnej písomnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka musí mať písomnú formu inak je neplatná, pričom písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (vid'. § 3 a 4 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy). S poukazom na uvedené súd konštatoval, že je oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, (v aktuálnom znení podľa § 53 ods. 3 Exekučného poriadku), t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (v aktuálnom znení podľa § 53 Exekučného poriadku), vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. Vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6Cdo 105/2011, pozri aj sp. zn. 3Cdo 122/2011, sp. zn. 3Cdo 146/2011). Rozhodcovskú zmluvu koncipovanú v takom znení, ako bola predložená oprávneným, súd posúdil ako neprijateľnú a s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatnú, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatným z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je to, že so spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná. Skutočnosť, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy v ten istý deň ako spotrebiteľská zmluva ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá a svedčí o vôle povinného pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku. Povahu formulárovej zmluvy totiž majú nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predtlačené znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Tomuto typu zmluvy nasvedčuje aj vyhotovenie rozhodcovskej zmluvy v danej veci, ktoré má povahu formulára obdobného tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú spotrebiteľskú zmluvu. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by

malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by oprávnený predložil povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinný mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplývalo, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačenej časti rozhodcovskej zmluvy je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo dlžníkovi - povinnému odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Ustanovenie rozhodcovskej zmluvy, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc v tomto prípade je neprijateľné, a preto je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať. Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. Pri preskúmaní toho či je preložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom sa súd zamerlal najmä na zistenie či bol predložený rozsudok vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti súd zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom na to je možné vychádzať z toho, že ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie. Súd konštatoval, že nedostatok právomoci rozhodcovského súdu v danom konaní odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálne nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku čo spôsobuje, že predmetný rozhodcovský rozsudok zo dňa 13.11.2014 vydaný ustanoveným rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitným právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ustanovenia § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Súd vzhľadom na uvedené návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol.

3. Proti uzneseniu sp. zn. 16Ek/1288/2023 zo dňa 29.05.2023 podal oprávnený v zákonnej lehote sťažnosť. V sťažnosti oprávnený uviedol, že podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi oprávneným a povinným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od povinného, aby spory s oprávneným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V zmysle rozhodcovskej zmluvy článku II - predmet zmluvy v bode 1 sa uvádza: zmluvné strany sa dohodli riešiť všetky spory vzniknuté z predmetných zmlúv úvere buď pred Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. (ďalej len „rozhodcovský súd“) alebo pred príslušným všeobecným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde. Z toho jasne vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu, a povinný sa má možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Obdobnou otázkou sa zaoberal aj Okresný súd Rimavská Sobota, ktorý Rozsudkom sp. zn. 14C/214/2014 zo dňa 24.09.2015 zamietol žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Navyše poukázal aj na Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo dňa 28. 02. 2016, zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu obdobne ako v tomto prípade. Taktiež na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. sp. zn. 12Cb/114/2014-104 zo dňa 16.03.201. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská

doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná (t.j. dáva mu možnosť vždy sa pred podaním žaloby proti dodávateľovi rozhodnúť, či ju podá na všeobecnom alebo rozhodcovskom súde) nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (Magál, M. - Kubina, P.: Rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách. Justičná revue, 2008, č. 4, s. 616 a nasl.). Povinný má teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. V prípade, že sa účastníci rozhodcovského konania dohodnú na predložení svojho sporu na prerokovanie stálemu rozhodcovskému súdu v zásade platí, že sa podrobujú predpisom tohto súdu. Podľa § 14 ods. 2 ZoRK upravujúceho náležitosti rokovacieho poriadku, rozhodcovský súd postupuje v ňom neupravených otázkach podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený poukázal aj na rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.11.2017, sp. zn. 2Er/1464/2015. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch vyplýva aj zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky alebo zmluvy vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu. Ak bola rozhodcovská doložka alebo zmluva jasne a určite formulovaná aj s uvedením mena rozhodcu a podpísaná zástupcami oboch strán, každá z nich mala možnosť vzniesť námietky voči uvedenej osobe rozhodcu. V takomto prípade sa domnievame, že nedošlo k porušeniu zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní pri menovaní osoby rozhodcu, lebo druhá strana sa rozhodla slobodne o podpísaní doložky a mala možnosť vyjadriť nesúhlas s jej menovaním. Ak by mal predsa len odporca, v tomto konaní povinný pochybnosti o stanovenou rozhodcovi a domnieval sa, že ide o sudcu, ktorý rozhoduje zaujato a nespravodlivo, mohol podať námietku predpojatosti. V takomto prípade môže každá strana použiť postup podľa § 9 ZoRK a vzniesť námietku predpojatosti voči rozhodcovi, o ktorých sa dozvedela buď z oznámenia rozhodcu o vzťahu k veci alebo k stranám, alebo z iných dôvodov, o ktorých sa dozvedeli po ustanovení rozhodcu. Mal možnosť tak urobiť v žalobnej odpovedi, nakoľko v každom a jednom prípade je zasielaná výzva na žalobnú odpoveď. Oprávnený odmieta akékoľvek argumenty, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom povinným. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník/klient (v tomto prípade povinný) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Je navyše logické, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t. j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská doložka) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská doložka výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. Podľa ustanovenia § 19 ZoRK podanie žaloby na rozhodcovský súd má rovnaké právne účinky, ako keby bola žaloba podaná na súd. Po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde alebo pred iným rozhodcovským súdom. Znamená to teda prekážku litispendencie pre akékoľvek ďalšie žaloby v tej istej veci, a to aj v obrátenom procesnom postavení. Podľa § 106 ods. 3 OSP ak sa rozhodcovské konanie začalo skôr, než došlo k súdnemu konaniu, preruší súd konanie o neexistencii, neplatnosti alebo zániku zmluvy až do doby, než sa v rozhodcovskom konaní rozhodne o právomoci alebo vo veci samej. Takýmto záverom nie je navyše vôbec dotknuté právne postavenie spotrebiteľa. Ten má predsa možnosť obrátiť sa skôr ako dodávateľ na všeobecný súd s nárokom z titulu porušenia jeho (napr. spotrebiteľských) práv alebo má možnosť sa brániť v rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či zmluva v čase jej uzavretia sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Nie je vôbec dôležité, čo sa môže stať v budúcnosti. Oprávnený je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov (v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Medzi oprávneným a povinným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej Zmluvy o úvere. Zároveň oprávnený poukazuje, že povinný svojím podpisom zo dňa 03.12.2012 vyhlásil, že s uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Povinný

svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzavretím. Oprávnený žiadal, aby súd napadnuté uznesenie zrušil.

4. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

5. Podľa § 202 ods. 2 Exekučného poriadku písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietá sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

6. Podľa § 200 Exekučného poriadku na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

7. Podľa § 239 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

8. Podľa § 245 CSP v sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy, ak je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné.

9. Podľa § 248 CSP o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

10. Podľa § 249 CSP súd prvej inštancie rozhodne o sťažnosti uznesením spravidla bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 250 ods. 1 CSP ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

12. S poukazom na vyššie uvedené a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd preskúmal sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie treba považovať za vecne správne a sťažnosť oprávneného proti nemu tak logicky za nedôvodnú. Súd má za to, že vyšší súdny úradník rozhodol správne, keď návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol. Vyšší súdny úradník v dostatočnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav veci a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver, ktorý zároveň aj dostatočným spôsobom právne odôvodnil. Vyšší súdny úradník sa v napadnutom uznesení podrobne vysporiadal s námietkami povinného. Takýto postup súdu má oporu v právnych predpisoch a bol odôvodnený do tej miery, ktorá postačuje na záver o ústavnej konformite napadnutého uznesenia. Súd konajúci sudcom sa teda stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka a v podrobnostiach naň odkazuje. Napriek zneniu § 202 ods. 2 Exekučného poriadku s poukazom na nesúhlas a argumentáciu oprávneného prezentovanú v sťažnosti a k zvýrazneniu správnosti napádaného rozhodnutia, súd nad rámec dodáva:

13. Zákonom č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“) dal zákonodarca možnosť oprávnenému aj v prípade, že dôjde k zastaveniu starej exekúcie, domáhať sa od povinného vymoženia pohľadávky, a to prostredníctvom opätovného návrhu. Preto oprávnený môže podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie, pokiaľ bolo predchádzajúce exekučné konanie ukončené jedným zo spôsobov stanovených v ZoUNEK-u a nebola vymožená pohľadávka oprávneného, pričom § 9 ods. 2 ZoUNEK zároveň uvádza, že pohľadávka oprávneného vymáhaná v starej exekúcii sa po skončení exekučného konania nepremlčí skôr ako ubehne rok. Je potrebné ale zdôrazniť, že hoci sa jedná o opätovný návrh na vykonanie exekúcie, exekučný súd aj v tomto „novom“ exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu oprávneného musí skúmať formálnu a materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu zo svojej úradnej povinnosti, a to ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie konkrétnemu súdnemu exekútorovi, t.j. pred začatím exekúcie (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo/164/1996), kde jednou z podmienok formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu je aj právomoc, orgánu, ktorý exekučný titul vydal (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV.ÚS 78/2011-17 zo dňa 17. 03. 2011 č.k. III. ÚS 86/2010-19 zo dňa 18.02.2010; č. k. II. ÚS 545/2010-15 zo dňa 09.

12. 2010; č.k. III. ÚS 125/2011-17 zo dňa 29.03.2011; č.k. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. 11. 2011; č.k. I. ÚS 379/2012-19 zo dňa 22.08.2012, sp. zn. IV. ÚS 104/2019 zo dňa 05. 11. 2019, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky; 3 Cdo 164/96 zo dňa 27. 01. 1997; 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009; sp. zn. 5 Cdo 109/2010 zo dňa 13. 09. 2010; sp. zn. 4 Cdo 11/2011 zo dňa 23. 06. 2011; 1 MCdo 15/2012 zo dňa 22. 05. 2013). Rovnako tak z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít vyplýva, že predpokladom pre vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia. Ide o predpoklad, na ktorý súd prihliada z úradnej povinnosti. Exekučný súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať či exekučný titul bol vydaný orgánom vybaveným právomocou na vydanie takéhoto rozhodnutia. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň tak, akoby neexistoval (R 56/1995, R 58/1997, R 70/1998, R 72/1998). Pokiaľ teda oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd (R 46/2012). Exekučný súd je však povinný zamietnuť návrh na vykonanie exekúcie, ak pri jeho posudzovaní vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené, ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná. Rozhodcovský rozsudok je totiž normovaný ako predmet prieskumu zo strany exekučného súdu (§ 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku), pritom za nevykonateľný sa považuje aj rozhodcovský rozsudok vychádzajúci z neplatnej (vrátane neprijateľnej) rozhodcovskej zmluvy, pričom samotná rozhodcovská zmluva má byť predmetom prieskumu (§ 53 ods. 3 písm. f) bod 1 Exekučného poriadku) exekučného súdu. Súd konajúc sudcom v tejto súvislosti preskúmal napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka a konštatuje, že tento vykonal prieskum právomoci rozhodcovského súdu, ktorý predložený exekučný titul vydal a v rámci tohto prieskumu bolo učené zadosť ustálenej rozhodovacej praxi vyšších súdnych autorít, v súlade s ktorou vyšší súdny úradník dospel správne k právnemu záveru, že rozhodcovská zmluva, od ktorej právomoc odvodzoval rozhodcovský súd, nebola platne uzatvorená, pretože sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy.

15. Oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., sp. zn. SR 11946/14 zo dňa 13.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.12.2014, vykonateľnosť dňa 22.12.2014. Taktiež nebolo sporné, že predmetom rozhodcovského konania bol spor medzi oprávneným a povinným zo Zmluvy o úvere č. 600401300 uzatvorenej dňa 03.12.2012, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou, pretože pri jej uzatváraní oprávnený vystupoval v pozícii dodávateľa a povinný v pozícii spotrebiteľa, čo v konaní nebolo sporné. Právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie sporu medzi zmluvnými stranami bola založená Rozhodcovskou zmluvou uzatvorenou dňa 03.12.2012 (t.j. v deň uzatvorenia zmluvy o úvere). Exekučný súd tak bol v prvom rade povinný bez návrhu preskúmať či exekučný titul, ktorý oprávnený predložil s návrhom na vykonanie exekúcie, spĺňa podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti, a teda či je spôsobilým exekučným titulom.

16. Po preskúmaní obsahu exekučného spisu, sťažnostný súd súhlasí so záverom vyššieho súdneho úradníka uvedeným v napadnutom uznesení, že v prípade predmetnej rozhodcovskej zmluvy sa jedná o neprijateľnú, a teda neplatnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože v rozpore s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka oprávnený nepreukázal, hoci to tvrdil, že rozhodcovská zmluva bola individuálne dojednaná. Pokiaľ teda nebola preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne si dohodnúť, aby prípadné spory zo zmluvného vzťahu boli riešené v rámci rozhodcovského konania, na závere o neindividuálnom dojednaní nemení nič ani skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na samostatnej listine, pretože sa jednalo o tlačivo pripravené dodávateľom vopred na formulári, ktoré sa predkladá spotrebiteľovi na podpis, čo má vyvolať dojem, že si rozhodcovskú zmluvu vyžiadal spotrebiteľ. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy je ale zrejmé, že jediné skutočnosti, ktoré sa do rozhodcovskej zmluvy dodatočne dopisovali (t.j. tie, ktoré neboli vopred formulárovo pripravené dodávateľom), boli: číslo zmluvy, údaje o dlžníkovi (meno, priezvisko, adresa trvalého bydliska a dátum narodenia), deň a miesto podpisu zmluvy a podpisy zmluvných strán. Samotný

obsah a jednotlivé náležitosti rozhodcovskej zmluvy boli vopred pripravené a predtlačené dodávateľom - oprávneným. Súd zároveň upozorňuje na to, že zo znenia rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, či jej uzatvorenie, resp. neuzatvorenie zmluvy by malo dopad na uzatvorenie zmluvy o úvere. Uvedené aj vzhľadom na časovú návaznosť podpisu zmlúv (obe podpísané v rovnaký deň) môže u povinného vyvolávať dojem, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Vychádzajúc z takto koncipovanej rozhodcovskej zmluvy je súd zároveň toho názoru, že oprávnený od počiatku sledoval riešenie prípadných sporov cestou rozhodcovského konania za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Sťažnostný súd v danom prípade nadobudol reálne pochybnosti o tom, či spotrebiteľ sa skutočne oboznámil s obsahom rozhodcovskej zmluvy a následkami jej uzavretia. Uvedené umocňuje aj už súdom predostretá skutočnosť, že zmluva bola podpísaná v rovnaký deň ako zmluva o úvere, keď vôľa povinného smerovala primárne k uzavretiu zmluvy o úvere a získaniu úveru.

17. Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvolá nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná. Pokiaľ však je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je právnou teóriou aj praxou navyše označený za fakticky nerovný a nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobým mravom. V tomto smere aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 55/2011 z 24. 02. 2011 konštatoval, že: „zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihladne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takom prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Súd zastaví exekúciu v celom rozsahu, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu. Iba tak môže súd naplniť cieľ čl. 6 ods. 1 smernice - postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaťažovali“. Súd nechráni spotrebiteľa do tej miery, aby neplnil záväzok, ktorý uzavrel, ako to naznačuje oprávnený, súd poskytuje ochranu spotrebiteľovi ako už bolo uvedené, iba pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky, nie všetky zmluvné podmienky.

18. V § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zakotvená vyvrátiteľná právna domnienka, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom v rámci spotrebiteľského vzťahu sa nepovažujú za individuálne dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak. Bolo tak úlohou oprávneného ako dodávateľa preukázať, že rozhodcovská zmluva ako zmluvné ustanovenie bola medzi ním a povinným individuálne dojednaná, pretože právnou domnienku v zmysle uvedeného ustanovenia nie je povinný vyvracať spotrebiteľ ani súd, ale práve dodávateľ. Vychádzajúc z podaného návrhu na vykonanie exekúcie, podanej sťažnosti ako i predloženej rozhodcovskej zmluvy však súd prvej inštancie musí konštatovať, že oprávnený bez pochybností nepreukázal individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy, a preto s poukazom na § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie musel prijať záver o tom, že v zmluvnom vzťahu medzi účastníkmi konania k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej zmluvy nedošlo. Súčasne súd prvej inštancie musel konštatovať aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, že rozhodcovská zmluva je v danom prípade zmluvnou podmienkou, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

19. K poukazu oprávneného na iné rozhodnutia okresných a krajských súdov súd poznamenáva, že ide o rozhodnutia záväzné len v tých konkrétnych konaniach, v ktorých sa rozhodovalo, pričom judikatúra okresných či krajských súdov nie je v Slovenskej republike záväzným prameňom práva. Žiadny právny predpis explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vydaným v inej veci a toľž nie rozhodnutím krajského súdu či okresného súdu. Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sudcovia sú pri výkone funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. V tomto ustanovení sú vymedzené pramene práva, ktoré je povinný súd rešpektovať. Všeobecne záväzné sú aj rozhodnutia Ústavného súdu SR vydané v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy SR. Okrem takto vymenovaných prameňov práva je sudca pri rozhodovaní v konkrétnej veci viazaný aj právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR na základe návrhu súdu a právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu v konkrétnej veci. Navyše, podľa názoru sťažnostného súdu sa nejedná o konštantnú judikatúru predkladanú zo strany oprávneného, keď opačný právny názor je prezentovaný napr. v rozhodnutiach Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 6CoE/117/2016

a sp. zn. 3CoE/115/2016, v rozhodnutiach Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26CoE/119/2017 či sp. zn. 4CoE/27/2016 či v rozhodnutiach Krajského súdu v Košice sp. zn. 13CoE/135/2019 či sp. zn. 14CoE/131/2019.

20. Vzhľadom na uvedené súd sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Ek/1288/2023 zo dňa 29.05.2023 podľa § 250 ods. 1 CSP v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol, keď sa stotožnil so záverom, že oprávneným predložený exekučný titul je nevykonateľný, a preto podľa § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku je daný dôvod pre zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie.

21. O trovách konania v časti rozhodovania o podanej sťažnosti oprávneného rozhodol súd podľa § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP za použitia čl. 4 ods. 2 CSP tak, že v konaní o oprávneným podanej sťažnosti neúspešný oprávnený nemá nárok na ich náhradu, keď jeho sťažnosť bola v celom rozsahu zamietnutá. Nárok na náhradu trov konania nebolo možné priznať povinnému, pretože do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania len oprávnený (§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku) a navyše o podanej sťažnosti povinný nemal ani vedomosť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku). (